

POETUL ÎN SLUJBA PARTIDULUI: O INCURSIUNE ÎN POEZIA ROMÂNEASCĂ DIN ANII INSTAURĂRII COMUNISMULUI

Drd. Bianca NICOLAE

Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia

Abstract: *The present work presents an incursion into Romanian poetry from the years when communism was being established in Romania, when Romanian culture underwent an unprecedented transformation. In the field of literature, poetry played an important role in changing people's mentalities. It became a persuasive mass discourse through which the new ideology was transmitted. Privacy and free expression disappeared, poetry became an instrument of propaganda. Emphasis is placed on the accessibility of poetry, on a fully denotative lyric that moves the reader and provokes him to action, to hatred of the class enemy and to the struggle to raise the working class under Party rule. Another aspect that marked poetry in early communism in Romania was narrative. Ballad poetry appealed to the public, especially as we were dealing with a semi-literate, naive and limited public who tasted such low literature. Beyond narrative, accessibility, friendly language and singability, it must be remembered that the stakes of communist poetry were to make a 'new man', so it made full use of manipulation. By banking on the impressionable reader, poetry made reference to hatred of the richer as well as the stranger.*

Keywords: *manipulation, propaganda, censorship, dogmatism, class enemy, new man*

1. Context

În anul 1944, când trupele sovietice staționează pe teritoriul României, nu doar din punct de vedere politic apar schimbări drastice în țară, ci întreaga societate este afectată. Schimbarea de paradigmă era inevitabilă și nu s-a lăsat așteptată, iar în ceea ce privește poezia, aceasta a suferit o transformare semnificativă, devenind un instrument de propagandă.

Chiar dacă totalitarismul este asociat cu forță și violență, pentru a-și atinge scopul de a controla masele, comuniștii nu foloseau doar forța. Acesta nu era principalul mod de a manipula în timpul regimului totalitar, ci controlul minții. Asta doreau comuniștii, de fapt, după cum subliniază Bogdan Ficeac în lucrarea sa, *Cenzura comunistă și formarea „omului nou”*¹. Pentru ei, omul era o ființă vrednică de dispreț, indivizii erau priviți ca o mulțime amorfă, care trebuia controlată. Pentru a-și determina supușii să gândească așa cum vor ei, conducătorii noului sistem social au mizat pe *formarea omului nou*, cu o gândire total diferită de a predecesorilor. Pentru a-și atinge acest scop, de a ajunge să controleze mințile oamenilor, comuniștii se folosesc de cenzură pe care o și instituționalizează. Aceasta a avut în vedere nu doar felul în care individul se raportează la ceilalți sau la conducător, ci întregul său

¹ Bogdan Ficeac, *Cenzura comunistă și formarea „omului nou”*. Prefață de Daniel Barbu și postfață de Petru Ignat, București, Nemira, 1999.

sistem de gândire trebuia modificat, atât imaginația, cât și voința, dar chiar și istoria trebuia distorsionată, pentru ca omul să nu mai știe cine este, de unde vine, încotro se îndreaptă și care este identitatea lui.

Astfel, pentru că se dorea dezinformarea populației, între anii 1945 și 1948 s-au scos din circulație foarte multe cărți, biblioteci întregi au fost arse, mulți autori fiind interziși. Cu privire la această procedură de dezinformare a maselor, Vladimir Volkoff² face observația că ea se aseamănă cu cea a manipulării agenților de informații. Mai întâi, se ia din națiunea-țintă un cetățean, de cele mai multe ori talentat, dar influențabil, apoi i se furnizează temele pe care trebuie să le îndeplinească și, în cele din urmă, în funcție de cât de bine și-a îndeplinit munca, el va fi răsplătit sau, din contră, va fi criticat.

Cam așa se întâmplă cu poetul pus în slujba partidului în era comunistă. El nu trebuie să se evidențieze în mod special. Este de ajuns să se pună la îndemâna partidului pentru a-i împlini scopurile. Poetul nu trebuie să își pună întrebări cu privire la existență, la sine și la ceilalți, ci trebuie să urmeze îndeaproape directivele partidului.

Pentru a devenit poet, pentru a-i fi recunoscute meritele sau pur și simplu pentru a nu fi amenințat cu moartea, trebuia supunere față de partid. Cultura românească are parte de o transformare fără precedent, iar poezia are, bineînțeles, de suferit. Nu doar că dispar intimismul și libera exprimare, nu doar că poezia este transformată într-un instrument propagandistic, dar chiar și mentalitatea poetului, felul în care scrie și se raportează la sine și la celălalt, la viață și la opera de artă suferă transformări drastice.

2. Poezia comunistă - orientări tematice și ideologice

În domeniul literaturii, poezia a jucat un rol important în ceea ce privește schimbarea mentalității oamenilor, deoarece s-a mizat pe faptul că aceasta este mai ușor de citit, poate ajunge mai repede la cititor și îl poate incita la luptă împotriva dușmanului, pentru că are avantajul de a fi lesne transformată în cântec. Poezia se dorea a fi în mod obligatoriu accesibilă, cu un limbaj foarte puțin expresiv, tocmai pentru a nu da loc ambiguității și interpretărilor, iar temele acceptate erau, de asemenea, restrânse: patria, partidul, „luminații” Lenin și Stalin, cărora poporul le era veșnic îndatorat, pentru a-i fi eliberat de dușmanii capitaliști. Alte teme agreate erau: omul nou, cu o origine „curată”, ura împotriva dușmanului de clasă și împotriva trecutului rușinos, dar și mândria cu noul viitor luminat.

3. Rolul presei în conturarea imaginii poetului comunist. Cazul lui Nicolae Moraru

Presa vremii ne stă mărturie asupra felului în care lucrurile s-au schimbat peste noapte. Dacă la începutul anilor '40 încă se putea scrie în voie literatură de calitate, iată că doar câțiva ani mai târziu lucrurile se schimbă dramatic. Apar din ce în ce mai mulți teoreticieni marxiști care dau direcții cu privire la felul în care trebuie să

² Vladimir Volkoff, *Dezinformarea, armă de război*, trad. de Andreea Năstase, București, Editura Incitatus, 2000.

se scrie literatura, care îndrumă poetul spre a fi de folos la împlinirea marilor idealuri socialiste și care îi judecă aspru pe cei care ies din tipar, iar pentru ca răul să nu se răspândească, cei care se împotrivesc ideologiei partidului trebuie pedepsiți, iar de cele mai multe ori pedeapsa constă în exterminare sau închisoare.

Pentru că nu atât publicul, cât mai ales scriitorii trebuiau educați să scrie în spiritul noii ordini sociale, Nicolae Moraru, „vedeta de necontestat a proletcultismului”, așa cum îl numește Iulian Boldea într-un articol din „Vatra”³ din 2006 și a cărui cultură lasă mult de dorit, se vede dator să ofere direcții. Articolul său din revista „Viața Românească”, intitulat sugestiv *Elemente noi în poezia românească*⁴, este ilustrativ pentru transformarea de care are parte poezia la începutul erei comuniste.

El îi critică pe marii poeți ai vremii, îi blamează, numindu-i „lipsiți de orice perspectivă și elan de viață”, susținând că lirica românească a cunoscut o fază de decadență, având un caracter decepționist. Critică „ruptura de popor”, consideră poeziile lui Ion Barbu niște „abstracțiuni inumane”, vorbește despre așa-zisa inaccesibilitate a poeziei, despre faptul că ea este monopolul clasei burgheze. Sugerează că poezia a pierdut „marile idealuri de la 1848” și susține că dialectica materialistă este singura teorie științifică din care critica literară trebuie să se inspire.

Încercând o trecere în revistă a poeziilor publicate în ultimii ani, el observă că „poeții de mai de mult” dezbate „teme de izolare, de despărțire a firului în patru”, lirica lor „suferind de un egocentrism excesiv, socotindu-se centrul universului” și ține să precizeze că „fără o eliberare de trecutul apropiat, când în formația poeților noștri domneau Barbu, Argezi și Bacovia, nu se va putea trece la atacarea frontală a nouilor teme, arta care cere și arme noi, potrivit sarcinei asumate”⁵.

Lipsită de perspectivă, șovăitoare și dezaxată ideologic, așa este numită Nina Cassian pentru că în poezia *An secetos* vorbește despre jale și groază, în loc să slăvească „mărețul sprijin sovietic”.

Nici chiar poezia sentimentală a lui Aurel Baranga nu este apreciată de critic, care o numește „închisă, schimonosită” și, ca după fiecare poezie, Nicolae Moraru se întreabă ce a vrut să spună autorul: „Cui se adresează autorul, cui se tânguie? Și ce soartă au aceste poeme în drumul furtunos, înainte, al vieții?”⁶ Răspunsul tot el îl dă și anume că aceste poeme sunt uitate fiindcă „nu corespund cerințelor maselor, nu răspund năzuințelor lor”.

Oferind câteva exemple de bune practici, poezii-angajament prin care poetul alege să oglindească realitatea, să „lichideze balastul formalist”, criticul apreciază schimbarea de direcție a poeților contemporani, care „cântă” Republica și slăvesc dragostea pentru omul simplu, muncitor.

Nicolae Moraru se arată totuși nemulțumit de abstractul poeziei și le reproșează poeților că au depersonalizat imaginea muncitorului, resimte lipsa unui

³ Iulian Boldea, *Călătoriile unui proletcultist în lumea contrastelor*, în „Vatra”, nr. 10/2006, p. 68.

⁴ Nicolae Moraru, *Elemente noi în poezia românească*, în „Viața Românească”, Anul I, nr. 1, iunie 1948, p. 156.

⁵ *Ibidem.*, p. 160.

⁶ *Ibidem.*, p. 163.

erou, iar vina pe care poeții o poartă și care le aduce acest handicap este faptul că ei au origini mic-burgheze.

Aprecierile criticului se îndreaptă către cei care slăvesc partidul și idealurile clasei muncitoare, care dovedesc cunoașterea marxism-leninismului, ura față de asupritori, încrederea în viitorul poporului. Astfel, Nicolae Moraru apreciază, de pildă, poezia lui A. Toma pentru că respectă principiul accesibilității, el „caută să scrie simplu, în limba care să fie înțeleasă de toți” și a înțeles că trebuie să „urască dușmanii și să iubească poporul”. Despre rolul său în societatea socialistă vorbește și Veronica Porumbacu în *Dedicație*: „Ai vrea un braț vânjos, înnoitor,/ și-a sculptorului aspră iscusință,/ ca versul tău de tânăr scriitor/ pe om să-l făurească, să-l presimtă.// Te-așteaptă meseria cea mai grea,/ ce dragostea ce-o cere, dar și ura.”⁷ Odată ce a înțeles necesitatea istorică, libertatea de creație a poetului respectiv nu mai are limite. Pentru el, nu există problema individualității creatoare, pentru că identitatea sa este fadă, ceea ce contează este partidul, pentru că poetul devine poet prin intermediul acestuia. Comuniștii au mizat pe invidia scriitorilor ignorați față de cei al căror merit și talent era apreciat. Odată cu apariția „noii ordini sociale”, acești așa-zii poeți partinici devin, în sfârșit, importanți.

4. Școala de scriitori

Cu toate acestea, există câteva aspecte, precum retorismul și neadâncirea temelor, graba, dar mai ales sărăcia ideologică și insuficienta cunoaștere a realităților, care îi handicapează pe poeți. Comuniștii învățaseră de la A. Jdanov că nu poți fi poet fără să cunoști ce presupune, fără să fi mers la fața locului. De aceea, formatorul sovietic, ca secretar al comitetului de partid al guvernământului, pe motiv că „ajută scriitorii să ia contact cât mai strâns cu poporul”, îi trimite pe aceștia în uzine, în colhozuri și pe șantierul marilor construcții, susținând că „această metodă de lucru, pe grupe de scriitori, le îngăduie să scrie noi cărți”⁸. Urmând modelul sovietic, românii, receptivi și obedienți, au pus bazele unei școli de scriitori⁹, care îi puneau uneori pe scriitori față în față cu cele mai neașteptate personaje. De pildă, Marin Ioniță, pe atunci un scriitor tânăr, mărturisește că, „în cursul procesului de documentare pe un șantier, se întâlnește cu o femeie-macaragiu, o fostă prostituată, care îndeplinise normele și era considerată «erou» și «mândrie» a întreprinderii”¹⁰.

5. Poezia de dragoste

Intimismul sau individualismul sunt strict interzise poetului comunist. El nu are voie să își uite menirea, trebuie să fie întotdeauna treaz și la dispoziția partidului. O critică la adresa intimismului și a individualismului în poezie o face și

⁷ Veronica Porumbacu, *Dedicație*, în vol. *Poezia nouă în R.P.R.*, ediția a II-a, București, Editura de stat pentru literatură și artă, 1952, p. 385.

⁸ cf. *Probleme actuale ale literaturii din R.P.R. în lumina lucrărilor lui A.A. Jdanov*, în „Viața Românească”, Anul IV, nr. 9, septembrie 1951, p. 182.

⁹ v. Marin Ioniță, *Kiseleff 10. Fabrica de scriitori*. ed. a II-a revăzută și adăugită, prefață de Alex. Ștefănescu, București, Corint Books, 2018.

¹⁰ Cristian Vasile, *Literatura și artele în România comunistă 1948-1953*. Prefață de Vladimir Tismăneanu, București, Humanitas, 2010, p. 89.

Vera Călin în articolul *Chipul omului înaintat în poezia noastră nouă*¹¹: „Poezia lirică de azi trebuie să cânte emoțiile și sentimentele variate ale omului înaintat. Când poetul uită acest lucru, când se depărtează de viață, atunci el încetează a fi omul înaintat și se retrage în cochilia unui individualism steril și străin de aspirațiile poporului. El nu mai e «toboșar al timpurilor noi» și «lăuta lui nu se mai încinge de flori purpurii».”¹²

Poetul trebuie să își înțeleagă și să își accepte menirea, iar asta presupune să lase deoparte propriile sale gânduri sau sentimente. El trebuie să simtă cu poporul, să construiască o lume care să illustreze noua societate, să slăvească uzinele și fabricile, să aline durerile și rănilor făcute de fasciști, să îndrume spre un viitor măreț. În acest scop, eul liric nu mai este al poetului, așa cum afirma Nicolae Moraru: „Sarcina poetului liric prin urmare nu este doar de a se analiza, de a își cunoaște și înțelege sufletul propriu, ci de a contribui efectiv la formarea spirituală a semenilor săi. Răspunderea poetului e mare. În clipa când pornește la drum, el trebuie să înțeleagă că eul său liric nu e numai «une chose à lui», ci trebuie în aceeași vreme să cuprindă trei elemente diverse: autorul, eroul și cititorul. Sarcina e mare și grea.”¹³

Relevantă în sensul suprimării oricăror sentimente și al eliminării intimismului este și poezia lui Marcel Breslașu, *Poetul*: „Într-un cerc restrâns (mersese cu restrânsul/ că-l restrânsese numai la dânsul)/ își spunea poetul – vorbind despre sine –/ Natura m’a’nzestrat atât de bine,/ Încât îmi ajunge în orice privință,/ EU – UNUL – MIE – ÎNSUMI, cu prisosință!/ Sunt singur: zăcământul, meșteșugul, uneltele, efortul și belșugul!”¹⁴ Și pentru că această atitudine nebunească nu poate rămâne necorectată fățiș, autorul nu întârzie să intervină în text și să atragă clar atenția asupra direcției greșite pe care poetul o îmbrățișase: „Precum vedeți, o luase razna!” Superior, el pune o întrebare care îl lasă fără cuvinte pe poetul rătăcit: „Mă iartă, zic, și mă apropiu/ de această Confederație pe cont propriu,/ ia spune’ mi ca să te’nțeleg,/ prea feluritele coleg,/ de unde iei mata... sâmbânta, pentru cânturi?)/ «?)/ «Ori te pomenești, că ești și cele patru vânturi!»”¹⁵

Poetul trebuie, după cum se vede, să se ferească de exprimările ambigue și să dea îndemnuri clare și simple, precum iubirea sau ura, iar cititorul trebuie să înțeleagă că ura sa se va îndrepta către dușmanul de clasă, iar dragostea față de clasa muncitoare și față de cel care dorește transformarea, care vrea să devină el însuși un om nou.

Dacă simte că își pierde direcția sau că nu poate să-și depersonalizeze opera, poetul primește ajutor din partea celor însărcinați cu supravegherea și anume cenzorii, criticii literari sau ideologii care sunt neobosiți când vine vorba de a educa scriitorul să își reprime sentimentele.

Chiar și teme precum iubirea sau natura, care, în principiu, ar trebui evitate,

¹¹ Vera Călin, *Chipul omului înaintat în poezia noastră nouă*, în „Viața Românească”, Anul VI, nr. 8, august 1953, p. 268.

¹² *Ibidem*.

¹³ Nicolae Moraru, *Op. cit.*, p. 174.

¹⁴ Marcel Breslașu, *Poetul*, în vol. *Poezia nouă în R.P.R.*, ediția a II-a, București, Editura de stat pentru literatură și artă, 1952, p. 101.

¹⁵ *Ibidem*.

devin politizate. Într-un articol în care comenta un roman de Ticu Arhip, P. Georgescu încurajează scrierea romanelor de dragoste sau a poeziilor pe această temă, dar atrage atenția asupra perspectivei din care sunt prezentate sentimentele: „Trebue spulberată cu energie prejudecata după care în concepția marxist-leninistă, romanul sau poezia de dragoste ar fi excluse. Scriitorul poate fi preocupat de dragoste – după cum poate face un roman în care analizează marea burghezie sau mica burghezie. Nimeni nu se opune la aceasta. Problema este – bineînțeles – cum privește scriitorul aceste activități umane, de pe poziția cărei clase le analizează.”¹⁶

Cu același îndemn binevoitor vine și Vera Călin câțiva ani mai târziu în articolul deja citat: „Poezii noastre scriu, în sfârșit, după o lungă tăcere în acest domeniu, și poezii de dragoste. Tăcerea s'a datorat acelei regretabile confuzii dintre dragoste și intimism, acelei prejudecăți că dragostea, fiind un sentiment strict personal, deci «minor», n'are ce căuta în poezia despre omul nou. [...] Există și poezii care vorbesc despre o nouă dragoste, dragoste bazată pe un ideal comun, de luptă, dragoste pe care încercările grele trăite de îndrăgostiți au făcut-o mai adâncă, mai durabilă.”¹⁷

Se aurește toamna în arțari de Miha Dragomir vorbește despre acest mod nou de a privi dragostea: „Iubita mea, iubirea-i prea puțin:/ noi trebue s'mpletim în ură!/ [...] Când ei ne pregătesc cătușa grea./ Să ne-apărăm cu pumnul, bucuria.”¹⁸

Femeia este numită „tovarășa de luptă și de vis”. Ea trebuie să muncească, să fie activă în lupta împotriva dușmanului de clasă. Femeia nu trebuie să lenească, pentru că altfel nu va fi împlinită. Un exemplu în acest sens este *Romanul prescurtat al unei căsnicii* a lui Ștefan Iureș care prezintă povestea unui cuplu în care bărbatul „câștigă inima unei activiste U.T.M”, dar, după nuntă, îi cere să renunțe la munca ei, să fie casnică. Naivă, femeia acceptă, iar asta îi aduce nenorocirea, pentru că viața sa începe „să duhnească a lânzezeală”. Când, în sfârșit, ea își ia inima în dinți și îi spune soțului tiran că îi e „dor de muncă, dor, dor de utemiști/ Și dorului acesta ce greu e să-i rezști!...”, atunci el reacționează brutal și îi cere să aleagă între el și U.T.M. Și pentru că vrea să se asigure că a fost bine înțeles, poetul compară femeia cu o pasăre ținută în colivie, care nu a avut nici măcar dreptul „să piuie”, iar bărbatul este un „dresor de păsări”, care merită „spulberat”: „Ce spuneți, voi, prieteni, de-acest dresor de păsări?/ Dar despre fata care, doi ani abia'ndrăzni/ să piuie în spațiul acestei colivii?/ - Dresaj burghez se chiamă./ Să-l spulberăm, năpraznic!”¹⁹

Într-un articol dedicat Veronicăi Porumbacu, Eugen Luca apreciază poezia ei de dragoste care nu numai că ajută la construirea socialismului, prin „sănătatea morală a muncitorimii” pe care o transmite, dar aflăm că muncitorul privește femeia ca pe o tovarășă de lucru și de luptă. În plus, Veronica Porumbacu are meritul de a fi descoperit cantabilitatea poeziei, atât de apreciată de criticii vremii: „În legătură

¹⁶ P. Georgescu, *Ticu Arhip: «Soarele negru»*, în „Viața Românească”, Anul II, nr. 10, octombrie 1949, p. 289.

¹⁷ Vera Călin, *Op. cit.*, p. 269.

¹⁸ Miha Dragomir, *Se aurește toamna în arțari*, în vol. *Poezia nouă în R.P.R.*, ediția a II-a, București, Editura de stat pentru literatură și artă, 1952, p. 235.

¹⁹ Ștefan Iureș, *Romanul prescurtat al unei căsnicii*, în vol. *Poezia nouă în R.P.R.*, ediția a II-a, București, Editura de stat pentru literatură și artă, 1952, p. 311.

cu această poezie, trebuie să subliniem un alt merit deosebit al Veronicăi Porumbacu. Ea este printre primii poeți din generația tânără care a scris versuri de calitate pentru a fi puse pe muzică. Ea și-a dat seama că poporul muncitor are nevoie de cântece [...] fiindcă aceste cântece trebuie să constituie un imbold la muncă, la o viață sănătoasă, să fortifice sufletele, nu să le corupă.”²⁰

6. Balada

Un alt aspect care a marcat poezia de la începutul instaurării comunismului în România a fost narativitatea. Poezia de tip baladă prindea bine la public, mai ales că aveam de-a face cu un public semianalfabet, pentru că numai un astfel de public naiv și limitat putea să guste o literatură de o așa joasă speță. Deși în realitate erau doar niște încercări de a manipula masele, aceste așa-zise poezii erau deseori lăudate de criticii vremii, deoarece ele aveau meritul de a reda „complexitatea vieții noi”.

Astfel de texte au menirea de a-i captiva pe cei care le ascultă; ele respectă principiul accesibilității și îi feresc pe poeți de a folosi persoana I în poezie, de a cădea în păcatul subiectivismului. Ceea ce contează însă este ca personajul central să fie din rândul „oamenilor muncii” și să nu își asume meritele la finalul textului.

Pe lângă narativitate, accesibilitate, limbajul prietenos și cantabilitate, trebuie să ne amintim că miza poeziei comuniste era să făurească un „om nou”, așa că ea apelează din plin la manipulare. Mizând pe cititorul influențabil, poezia face trimitere la ura față de cel mai bogat, precum și față de străin. În *Poezia unei religii politice*, Eugen Negrici demonstrează că poezia comunistă din anii 1948-1953 a fost o modalitate prin care se pregăteau niște adoratori fanatici: „Le insufla, prin repetarea neistovită a temelor și reluarea mecanică a subiectelor, ca într-un exercițiu zilnic de pietate care presupune mii de mătăanii și rostirea aceluiași forme de proslăvire – *cultul sfinților martiri* (soldatul sovietic, eroul civilizator; comunistul care s-a jertfit pentru fericirea noastră), *cultul apostolilor credinței* (Lenin, Stalin, Gheorghiu-Dej), *cultul bisericii ocrotitoare* (partidul), *cultul regatului ceresc-paradisul dreptilor* (Uniunea Sovietică), *cultul omului nou*, exorcizat, izbăvit, mântuit prin dreapta credință, vigilent, înfruntând tentațiile păgâne, trecutul rușinor, încarnările viclene ale Dușmanului, bucurându-se de trezirea la *viața cea nouă* («de la orașe și sate») și râvnind la beatitudinea, la fericirea promisă și eternă a drept credincioșilor (raiul comunist).”²¹

7. Concluzii

Anii instaurării comunismului coincid cu o perioadă de asuprire a literaturii în care gândirea era interzisă, iar exprimarea liberă era pedepsită cu moartea sau, și mai rău, cu ani grei de suferință sau închisoare. Sunt ani despre care ne e greu să vorbim, dar pe care nu vrem să îi dăm uitării, din simplul fapt că nu ne dorim să se repete vreodată.

Au existat momente critice în care poezia a fost călcată în picioare, asuprită,

²⁰ Eugen Luca, *O poezie a vieții*, în „Viața Românească”, Anul III, nr. 9, septembrie 1950, p. 247.

²¹ Eugen Negrici, *Poezia unei religii politice: patru decenii de agitație și propagandă*, București, Editura Fundației Pro, 1995, p. 350.

deposedată de frumusețe și sensibilitate, iar creatorii ei au fost puși la zid, în sensul cel mai concret al cuvântului. Poetul apreciat în epocă, dacă poate fi numit astfel, trebuie să cunoască realitatea, pe care să o redea în textele sale, să își asume ideologia comunistă și să folosească poezia ca pe un discurs de persuasiune în masă. Doar astfel el poate ajunge un „om înaintat”, un „erou” și are dreptul să spună ceea ce gândește doar dacă „dezvăluie prin poezie bogăția sufletească a omului nou, face cunoscute cititorului planurile multiple de viață și gândire ale omului socialist”.

Referințe bibliografice

Bibliografie de referință

I. Opere publicate în volum

***, *Poezia nouă în R.P.R.*, ediția a II-a, București, Editura de stat pentru literatură și artă, 1952.

Referințe critice

I. Referințe critice în volume

FICEAC, Bogdan, *Cenzura comunistă și „formarea omului nou”*, prefață de Daniel Barbu și postfață de Petru Ignat, București, Nemira, 1999.

IONIȚĂ, Marin, *Kiseleff 10. Fabrica de scriitori*. ed. a II-a revăzută și adăugită, prefață de Alex. Ștefănescu, București, Corint Books, 2018.

NEGRICI, Eugen, *Literatura română sub comunism*, ed. a III-a, Iași, Polirom, 2019.

POPA, Marian, *Istoria literaturii române de azi pe mâine*, vol. I, versiunea revizuită și augmentată, București, Editura Semne, 2009.

ȘTEFĂNESCU, Alex, *Istoria literaturii române contemporane: 1941-2000*, București, Mașina de scris, 2005.

VASILE, Cristian, *Literatura și artele în România comunistă 1948-1953*. Prefață de Vladimir Tismăneanu, București, Humanitas, 2010.

VOLKOFF, Vladimir, *Dezinformarea, armă de război*, trad. de Andreea Năstase, București, Editura Incitatus, 2000.

II. Referințe critice în periodice

***, *Probleme actuale ale literaturii din R.P.R. în lumina lucrărilor lui A.A. Jdanov*, în „Viața Românească”, Anul IV, nr. 9, septembrie 1951, p. 182.

***, *Unele probleme ale creației literare din R.P.R. în lumina tezelor asupra literaturii și artei expuse de tovarășul G. M. Malencov în Raportul ținut la Congresul al XIX-lea al P.C.U.S. Desbaterea organizată de Uniunea Scriitorilor din R.P.R.* în „Contemporanul”, nr. 14 (339), aprilie 1953.

BOLDEA, Iulian, *Călătoriile unui proletcultist în lumea contrastelor*, în „Vatra”, nr. 10/2006.

CĂLIN, Vera, *Chipul omului înaintat în poezia noastră nouă*, în „Viața Românească”, Anul VI, nr. 8, august 1953.

MORARU, Nicolae, *Elemente noi în poezia românească*, în „Viața Românească”, Anul I, nr. 1, iunie 1948.

MORARU, Nicolae, *Sensul principiului: spirit de partid în literatură*, în „Viața Românească”, Anul I, nr. 2, iulie 1948.